
ТЕРИ ПРАТЧЕТ
МОРЕТО
И МАЛКИТЕ РИБКИ

Морето и малките рибки

Белята дойде, далеч не за пръв път, заради ябълка.

И не една, а цяла торба върху изстърганата и неопетнена маса на Баба Вихронрав. Румени, закръгленки, лъскави и сочни, само ако знаеха какво ще се случи, те щяха да тиктакат като бомби.

- Взимай ги всичките, старият Хопскок каза, че колкото ми душа иска от тях, мои са. - предложи щедро Леля Ог и хвърли един страничен поглед към посестримата си във вещерството. - Сочни, малко наблъчкани, но пък адски държеливи.

- Нарекъл е ябълка на твое име значи? - всяка дума на Баба прояждаше въздуха като с киселина.

- Щото са ми много румени бузките. - отвърна Леля Ог. - А и нали му излекувах крака, след като падна от оная стълба миналата година. А и му направих илач за плешивината.

- От който обаче файда нямаше. - отбеляза Баба. - И тая негова перука, живо безобразие е да я носи жив човек.

- Да, но му хареса, че проявих грижа.

Баба Вихронрав не сваляше очи от торбата. Горещите лета и студените зими на планините бяха чудни за отглеждане на разни плодове и зеленчуци. А Пърси Хопскок беше главния отглеждач и явно го биваше в сексуалните извращения между растенията с четката му от камилска вълна.

- Ябълките му се продават надлъж и нашир. - продължаваше Леля Ог. - Като си помислиш само, че скоро хиляди хора ще хрускат Леля Ог, а?

- Още хиляди. - заяде се Баба.

Буйната младост на Леля Ог беше отворена книга, макар и от тези, които се продават само из-под тезгяха.

- Благодаря ти, Есме. - Леля Ог за миг се унесе замечтано, след което отвори уста в притворна загриженост. - Ама ти нали не ревнуваш, Есме?

- Аз? Да ревнувам? Как може точно пък аз да ревнувам? Това е само някаква ябълка. Не е да е нещо важно.

- То и аз така си помислих. Само малко четка, да зарадва една възрастна жена. - съгласи се Леля. - Та как е хавата при теб, значи?

- А, хубаво. Хубаво.

- Дърва за зимата събра ли си?

- Може да се каже.

- Хубаво. - заключи Леля. - Хубаво.

Те замлъкнаха. На прозореца една пеперуда, събудена от неочакваната за сезона топлина, забарабани по стъклото в опитите да достигне септемврийското слънце.

- Тогава значи... картофите си извади ли ги вече? - наруши тишината Леля.

- Да.

- Добра реколта дадоха нашите тая година.

- Хубаво.

- Ами зелето си накисна ли?

- Да.

- Сигурно имаш нещичко предвид за Изпитанията идната седмица?

- Да.

- Сигурно се готвиш усилено?

- Не.

На Леля и се стори, че въпреки яркото слънце, сенките в ъглите на стаята се сгъстиха. Самият въздух като че се смрачи. Вещерските къщурки с времето стават чувствителни към настроенията на обитателките си. Тя обаче продължи да натяква. Глупците може и да прекаляват с

припирането, но те са същински мотльовци в сравнение с дребните бабички, на които не им е останало нищо за което да се страхуват.

- Ще дойдеш ли на обяд в неделя?

- Какво ще има?

- Свинско.

- С ябълков сос ли?

- Ъхъ...

- Не. - отсече Баба.

Зад гърба на Леля нещо изскърца. Външната врата зейна отворена.

Някой, който не е вещица, би могъл да намери обяснения, да си каже, че това, разбира се, е било просто заради вятъра. И Леля Ог беше готова да се съгласи с това, но щеше да добави: защо пък това да е бил просто вятърът и как така вятърът е успял да вдигне резето?

- Е, значи, не може цял ден да седим тук да си бърборим, я. - каза тя припряно ставайки.

- Купища работа по това време на годината, нали?

- Да.

- Е, тогава на твое място аз бих си тръгнала.

- Довиждане.

Вятърът с трясък пак затвори вратата, когато Леля забърза надолу по пътеката. И през ума и мина, че може пък, кой знае, и да беше мъничко попрекалила.

Ама съвсем мъничко.

Проблемът на това да си вещица (или поне проблемът от гледна точка на някои определени хора) беше, че засядаш в тукашните затънтени места и толкова. Е, за Леля Ог в това нямаше лошо. Всичко, което тя искаше, си беше тук. Всичко което тя някога е искала, беше тук, макар че в младостта ѝ на няколко пъти ѝ бяха свършвали мъжете. Е и чужбинско ставаше да го посетиш някой друг път, но то не беше сериозна работа. Вярно, имаха интересни нови питиета, и кльопачката им я биваше, да но чужбинско беше място, където отиваш да свършиш каквото трябва да се свърши, след което пак се връщаш тук, където си ти е мястото. На Леля Ог затънтеното си ѝ харесваше.

Разбира се, размишляваше нататък тя пресичайки поляната, тя от своя прозорец нямаше такъв изглед. Леля живееше долу в града, Баба обаче можеше да си гледа оттатък горите че дори и оттатък низините та чак до величествения кръгъл хоризонт на Света на Диска. Такъв изглед, смяташе Леля, може би може направо да изсмуче ума ти от главата.

Разправяха, че светът бил кръгъл и плосък, което си се разбираше само, и че се разкарвал през космоса на гърба на четири слона, застанали върху корубата на костенурка, което нямаше нужда чак пък да го разбираш. Всичко това се случваше Някъде си Там, и можеше да продължава все така с пълната благословия и непукизъм на Леля, стига само тя да може все така да си живее в личния си, широк десетина мили свят, който тя си носеше със себе си, където и да отидеше.

Есме Вихронрав обаче имаше нужда от повече, отколкото можеше да побере това мъничко кралство. Тя беше от другия вид вещици.

И Леля си беше поставила за задача да не дава на Баба Вихронрав да скучае.

Тази работа с ябълките си беше доста незначителна, дребнаво заяждане, ако си го кажем правичката, но на Есме и трябваше по нещо да изпълни със смисъл всеки свой ден, а ако това нещо беше яд и завист, значи такова ще е. Сега Баба ще крои планове за някаква дребна победа, някакво фино унижение, за което ще знаят само те двете, и толкова. Леля беше уверена, че може да се оправи с приятелката си като е в лошо настроение, но не и когато и станеше скучно. Скучаещата вещица можеше да я избие на какво ли не.

Хората обичаха да казват, че „в наше време забавленията сами си създавахме”, като че ли това издаваше някаква си там нравствена ценност, а пък кой знае, може и да издаваше, да но последното нещо което ще искаш от една вещица е да ѝ доскучае и да тръгне сама да си създава забавления. Защото понякога вещиците имаха забележително непредсказуеми представи за това,

какво е забавно. А Есме без никакво съмнение беше най-могъщата вещица виждана в планините от поколения наред.

Е, все пак нали наближаваха Изпитанията, а от тях Есме Вихронрав винаги се ободряваше за седмици наред. На съперничество тя скачаше като пъстърва на муха.

А Леля Ог винаги имаше по нещо предвид за Изпитанията за Вещици. Изкарваш си хубав излет и, разбира се, всеки път имаше голяма клада. Кой е чувал за Изпитания на вещици, които да не свършват с хубава клада?

А после можеше да си изпечеш картофи в жаравата.

Следобедът преля във вечер и сенките в ъглите и под столовете изпълзяха навън и се сляха. Баба се люлееше полекичка на стола си в тъмнината и потъваше в себе си. Изглеждаше дълбоко съсредоточена.

Дървата в огнището се разсипаха на тлеещи главни, които една по една угаснаха.

Стъмни се.

Старият часовник над камината тиктакаше, и за някое време не се чуваше никакъв друг звук.

Тогава нещо смътно прошумоля. Книжният плик на масата помръдна и започна да се сбръчква като балон с изпуснат въздух. Постепенно застоялият въздух се изпълни с тежката воня на разложение. Не след дълго изпълзя първият червей.

Леля Ог се беше прибрала и тъкмо си сипваше една пинта бира, когато на вратата се почука. Тя с въздишка остави халбата и отиде да отвори вратата.

- Я, здравейте, бе дами. Какво ще да ви е довело насам? Че и в толкова мразовита вечер?

Леля се върна заднишком в стаята си последвана от три други вещици. Носеха черните наметала и островърхите шапки обичайно свързвани със занаятa им, макар че това служеше за да се различават още по-ясно. Нищо не изразява индивидуалността ти по-добре от униформа. Тук лекичко постегнато, там лекичко поотпуснато, и ето ти дребни подробности крещящи толкова по-гръмко, колкото по- ами униформен е общият фон.

Шапката на Стрина Бийвис, например, имаше много равна периферия и връх с който можеш да си чистиш ушите. Леля харесваше Стрина Бийвис. Е, образованието ѝ може и да ѝ беше мъничко в повече, така че понякога направо ѝ преливаше от устата, но пък сама си поправяше обущата и смъркаше енфие, а в уютния светоглед на Леля Ог такива неща значеха, че жената си е Наред.

Дрехите на Старата Майчица Дизмас показваха такъв безпорядък, какъвто можеше да се очаква от жена, която поради отлепена ретина на второто ѝ зрение живее в няколко различни времена наведнъж. Разхлопването на ума си е достатъчно неприятно и при обикновените хора, но ако умът има и нещо окултно в повече, става много по-зле. Човек само можеше да се надява, че това което тя носеше над връхната си дреха е било само бельото ѝ. И, както знаеше Леля, състоянието ѝ се влошаваше. Понякога почукването ѝ се чуваше на някоя врата няколко часа преди тя да дойде. А следите от стъпките и изникваха няколко дни по-късно.

Сърцето на Леля се покруси от вида на третата вещица, ама не защото Летиция Уховрътска беше зла жена. Всъщност точно обратното. Смятаха я за прилична, доброжелателна и мила, поне спрямо не особено агресивните животни и по-чистата разновидност дечица. И тя винаги ще ти отвърне с добро. Белята обаче беше, че тя ще ти отвърне с добро за твое собствено добро, дори ако отвръщането с добро за теб точно не е добро. И в крайна сметка умствено се оказваш на другата страна, а това, виж, вече не беше добро.

Освен това тя беше омъжена. Не че Леля имаше нищо против вещиците да имат мъже. То да не би да имаше някакви правила, я? Тя самата беше имала много мъже, а за трима от тях даже се беше и омъжила. Да, обаче господин Уховрътски беше пенсиониран магьосник с подозрително голяма сума злато, а Леля подозираше, че Летиция вещерствува просто да си има занимавка, също

както други жени от определено съсловие може да бродират килимчета за коленичене в църквата или да навестяват бедните.

И освен това тя имаше пари. Леля пък нямаше пари и беше предразположена да не харесва тези, които имат. Летиция имаше черно кадифено наметало, толкова хубаво, че изглеждаше сякаш в света е изрязана дупка. А Леля нямаше. Леля не искаше хубаво черно наметало, а и изобщо не ламтеше за такива неща. Поради което не виждаше защо им е на другите хора да ги имат.

- Здрасти, Гита. Как е, държиш ли се? - поздрави Стрина Бийвис.

Леля извади лулата от устата си:

- Кукуряк съм. Хайде влизайте де.

- Какъв ужасен дъжд, а? - сподели Старата Майчица Дизмас.

Леля вдигна поглед към небето. Мътно и мразовито. Но сигурно валеше там, където и да се беше залутал умът на Старата Майчица.

- Ами влез на сушина тогава. - покани я мило тя.

- Благоприятни звезди да озарят таз наша среща. - изрече Летиция.

Леля кимна разбиращо. Летиция винаги приказваше сякаш беше изучила вещерството по някаква не даваща си много зор по частта на въображението книга.

- Ами, така де. - съгласи се тя.

Последва малко учтиво бърборене, докато Леля приготвяше чая и курабийките. Докато по някое време Стрина Бийвис не поде с тон, ясно показващ, че започва официалната част на посещението:

- Ние тук сме в качеството си на Комисията по Изпитанията, Лельо.

- Я? Тъй ли?

- Предполагам, че ще участваш?

- А, да. Ще изляза с едно дребно номерче. - Леля хвърли един поглед към Летиция, на чието лице цъфтеше една усмивка, която някак не ѝ харесваше особено.

- Голям наплив има тази година. - продължаваше Стрина, - Все повече момичета се захващат напоследък.

- За да си привлекат момчета, както изглежда. - изрече Летиция и изсумтя.

Леля остави това без коментар. Колкото до нея, използването на вещерство да си докараш момчета, си беше адски добро приложение. В известен смисъл, даже едно от най-основните приложения.

- Ами, хубаво. - каза тя, - Щом става голям калабалък, все ще е на добре. Обаче.

- Моля? - наостри се Летиция.

- Казах „обаче”. - обясни Леля, - Щото все някой щеше да каже едно „обаче”, нал’тъй? Всички тези приказчици са само на път за към някакво голямо “обаче”. Усещам го аз.

Тя знаеше, че така жестоко отсвирва протокола. Трябваше да минат още поне седем минути дъра-бъра, преди някоя да стигне до същината, но присъствието на Летиция някак я изнервяше.

- Става дума за Есме Вихронрав. - изплю камъчето Стрина Бийвис.

- Да? - каза без никаква изненада Леля.

- Предполагам, че ще участва?

- Не се сещам някога да е пропускала.

Летиция въздъхна.

- Надявах се, че... ти не би ли могла някак да я убедиш... да не се включва тази година?

Леля я изгледа шокирано:

- Как, със секира ли?

И трите вещици в унисон се стегнаха на столовете си.

- Но, разбираш ли... - започна малко гузно Стрина.

- Откровено казано, Г-жо Ог, - намеси се Летиция, - много е трудно да накараш и други да се включат, ако се знае, че ще участва Госпожица Вихронрав. Та тя винаги печели.

- Да,. - каза Леля. - Нали е съревнование.

- Но тя винаги печели!

- Е и?

- В другите съревнования, - осветли я Летиция, - обикновено се разрешава да спечелиш само три пъти подред, след което сядаш за някое време в публиката.

- Ъхъ, ама това тук е вещерство. - възрази Леля. - Правилата са други.

- Какви?

- Няма такива.

Летиция си пооправи полите, и рече:

- Може пък да е крайно време да проима.

- Я. - каза Леля, - И просто ще се изтъпанчиш да кажеш това на Есме, а? Ти навита ли си, Стринке?

Стрина Бийвис не срещна погледа ѝ. А Майчицата Дизмас зяпаше нещо в миналата седмица.

- Както разбирам Госпожица Вихронрав е много горда жена. - изказа се Летиция.

Леля Ог пак пафна с лулата си, след което каза:

- Значи казваш, че морето е пълно с вода.

Останалите вещици за миг се смълчаха.

- Не ще и дума, това ще да е много съдържателна забележка, - изказа се Летиция, - само че аз май не я разбрах.

- Ако нямаше вода в морето, то хич нямаше да е море. - обясни Леля Ог. - А само адски грамадна яма. А работата с Есме е там, че...

Леля още веднъж шумно подръпна от лулата си.

- ... тя цялата е все гордост, разбираш ли. Не е да е просто горда жена.

- Тогава може би ще ѝ е от полза да се научи на малко скромност...

- Че заради какво да бъде скромна? - възрази рязко Леля.

Но Летиция, като мнозина други хора, отвън целите в захарна глазура, отвътре имаше твърда сърцевина, която не можеше да се огъне лесно.

- Тая жена очевидно има вроден талант и, несъмненно, тя трябва да е благодарна за...

В който момент Леля Ог престана да я слуша. „Тая жена", мислеше си тя. Ето значи какво било то.

В кажи речи всеки занаят непременно ще се случи такова нещо. Рано или късно някой ще вземе да реши, че била нужна организация, и едно нещо беше сто на сто сигурно: организаторите нямаше да са от тези, които по всеобщо признание са на върха. Тези на върха работят твърде усилено. За да сме честни, трябва да се признае, че организаторите не бяха и от най-скапаните. Които също работеха твърде усилено. Защото им се налагаше да догонват.

Не, тая работа я захващаха тези, на които времето им някак стигаше да се суетят и да се гевезят. И, за да сме честни, и такива хора също трябват на света. Само че нямаше защо чак пък да ги харесваш.

Затишието ѝ подсказа, че Летиция е свършила.

- Така ли? Ами, вижте, колкото до мене, - каза Леля, - аз съм тая с природната дарба. На нас Оговци вещерството си ни е в кръвта. И не ми е трябвало много-много да се зоря. Ама, виж, Есме... има си тя дарба, няма спор, да, ама не много. Тя просто адски много се бъхти, че и отдолу на адското. А вие значи да вземете сега да ѝ кажете, че не бивало, а?

- Ние по-скоро се надявахме ти да и кажеш. - зарадва я Летиция.

Леля отвори уста за някоя друга попържня, но се спря.

- Вижте какво сега, - реши тя, - вие ще и го кажете утре, а пък аз ще дойда с вас да я държа да не ви скочи.

Баба Вихронрав тъкмо събираше Билки, когато те се зададоха по пътеката.

Всекидневните билки за болежки или манджи обикновено се казват например омайниче обикновено или още еди-какво си там обикновено. Та значи, Билките на Баба не бяха обикновени.

Ама хич. И за събирането им не вървяха разни префърцунена глезотии с гиздави кошнички и фини ножички. Баба използваше сатър. И носеше пред себе си табуретка. Както и кожени шапка, ръкавици и престилка като втора защитна линия.

Дори и тя не знаеше, откъде идваха някои от Билките. Корени и семена пристигаха от целия свят, а може-би и от отвъд. Някои от цветята, като минаваш, се обръщаха да те погледнат, някои изстрелваха шиповете си по прелитащи птички, а няколко бяха вързани за колци, ама не за да не паднат, а за да са си пак там и следващия ден.

Леля Ог, която не виждаше файда да отглеждаш билки, които да не можеш да пушиш или да не вървят с печено пиле, я чу да си мърмори: „Така значи, копелета ниедни...”

- Добро утро, госпожице Вихронрав. - извиси глас Летиция Уховрътска.

Баба Вихронрав се смрази, след което много грижливо остави табуретката и се обърна.

- Госпожа. - поправи я тя.

- Все тая. - продължи бодро Летиция. – Надявам се, че сте добре.

- До сега бях. - отвърна Баба и почти недоловимо кимна на останалите три вещици.

И настана гърмовна тишина, което втрещи Леля. Трябваше да ги покани на по чашка или нещо такова. Такъв беше обичаят. Ужасно неучтиво беше да ги остави да си стоят ей така. Почти, макар и не точно толкова лошо, колкото да наречеш една възрастна неомъжена вещица „госпожица”.

- Дошли сте заради Изпитанията. - каза Баба.

Летиция едва не припадна.

- Ъ, ама как...

- Щото на някаква комисия мязате. Туй си се вижда само. - поясни Баба сваляйки си ръкавиците. – На нас досега комисии не са ни трябвали. Чуеше ли се, че ще стават Изпитания, и всичките се събирахме. И сега, нещеш ли, се пръкват някакви да ми уреждат разни неща. - За миг Баба като че проведе някаква сериозна вътрешна борба, след което добави снизходително. – Чайника сега ще кипне. Влизайте де.

На Леля ѝ олекна. Може пък в крайна сметка и да има такива обичаи, които дори и Баба да не престъпва. Дори някоя да е най-злият ти враг, каниш я на чай и сладки. Като стана дума, колкото по-зли са враговете, толкова в по-добър сервиз им поднасяш чая, и с толкова по-качествени сладки. Може и да копнееш тя да се провали в пъклото по-късно, но докато тя е под покрива ти, храниш я докато не се задави.

Тъмните ѝ очички отбелязаха, че кухненската маса блестеше все още влажна от търкане.

След като се сипа чай и се размениха любезности, или поне бяха изказани от Летиция и мълчаливо приети от Баба, самопровъзгласилата се председателка се понамести нервно на стола си и започна:

- Голям интерес има към Изпитанията тази година, госпож... ...жо Вихронрав.

- Хубаво.

- Както изглежда, веществото в Овнерогските планини преживява същински ренесанс.

- Ренесанс, а? Леле-мале.

- Посредством което пред младите жени се отварят изключителни перспективи, не мислите ли?

Леля познаваше мнозина умеещи да правят унищожителни забележки. Баба обаче можеше да слуша унищожително. Само като те изслуша, прави казаното да изглежда глупаво.

- Хубава шапка си имаш. - забеляза Баба. – Кадифе, нали? Не е тукашна, както гледам.

Летиция докосна полето на шапката си и кратичко се изсмя:

- От Вързаче в Анх-Морпорк е.

- Я? *Купешка* значи?

Леля Ог хвърли един поглед към ъгъла на стаята, където на подставка се мъдреше олющен дървен конус. По него бяха набодени с карфици парчета черно хасе и върбова кора – основата за шапката на Баба за идната пролет.

- Бутикова. - уточни Летиция.

- А пък тия твойте игли и фиби, - продължаваше Баба, – Все на полумесеци и котки...

- Ти също си имаш брошка на полумесец, нали така, Есме? – напомни Леля Ог, решила, че е време за предупредителен изстрел. Че Баба обикновено имаше много какво да каже за вещиците носещи бижута, когато се случеше в по-кисело настроение.

- Вярно, Гита. Имам аз брошка с формата на полумесец. Самата истина си е това за формата, и толкоз. Много практична форма да придържа наметалото си е полумесецът. Но да имам нещо предвид с нея, няма такова. И изобщо, ти ме прекъсна точно като щях да кажа, колко ѝ отиват на г-жа Уховръска фибните игли. Много вещерско.

Леля, все едно зрителка на тенис мач, извърна глава към Летиция да види пораженията от този смъртоносен удар. Тая жена обаче взе че направо се усмихна. Някои хора просто не могат да забележат очевидното дори и на края на ковашки чук.

- Като стана дума за вещерство, - подхвана Летиция с усета на родена председателка за принудителен преход към нова тема, - струва ми се бих могла да повдигна въпроса за вашето участие на Изпитанията.

- Да?

- Вие... ммм... не мислите ли, че е нечестно спрямо всички останали да побеждавате всяка година?

Баба Вихронрав погледна надолу към пода, после нагоре към тавана, след което по някое време отговори:

- Не. По-добра съм от тях.

- А не мислите ли, че това е малко обезкуражително към другите участнички?

Още веднъж оглед на пода и тавана.

- Не. - каза Баба.

- Но те още от самото начало знаят, че няма да спечелят.

- Аз също.

- О не, Вие със сигурност...

- Сиреч аз самото начало знам, че те няма да спечелят. - уточни безпощадно Баба. - А би трябвало те от самото начало да знаят, че аз няма да спечеля. Нищо чудно, че губят, щом като не могат да си нагласят както трябва ума.

- Това се отразява зле на техния ентусиазъм.

Баба я изгледа искрено озадачена:

- Че какво му е лошото да се борят за второто място?

Летиция обаче не се отказваше:

- Това, което се надявахме да ви убедим, Есме, е да приемете почетна позиция. Примерно да изнесете малко реч за окуражаване на младежта, да връчите наградата и... или може би дори да бъдете, ами, една от съдийките...

- Съдийки значи ще има, а? - прекъсна я Баба - Досега без съдийки си се оправяхме. Всички просто си знаеха коя е спечелила.

- Вярно си е. - потвърди Леля, която си спомняше някои сцени в края на едно две Изпитания. Когато Баба Вихронрав печелеше, това всички го разбираха - О, страшно вярно си е даже.

- Би било много мил жест. - настояваше Летиция.

- Кой е решил, че ще има съдийки? - поинтересува се Баба.

- Ъ... комисията... която... тоест... събрахме се няколко жени. Само колкото да уредим това онова.

- А. Ясно. - каза Баба - Знаменца?

- Моля?

- Въженца с малки знаменца ще изпонакачите, нали? И може би някой ще продава ябълки на клечка, такива ми ти работи?

- Малко декорации със сигурност ще...

- Така значи. Кладата да не забравите.

- Стига да е спретната и безопасна.

- А. Така де. Нещата трябва да са си спретнати. И безопасни. - измърмори Баба.

Г-жа Уховрътска доловимо въздъхна от облекчение:

- Е хубаво, значи това се уреди.

- Тъй ли? - сопна се Баба.

- Мислех, че се разбрахме, че...

- Нима? Ама наистина? - тя взе ръжена и заръчка яростно в огъня. - Ще я обмисля този работа.

- Чудя се, бих ли могла за момент да съм откровена с вас, Госпожо Вихронрав?

Ръженът застина на половин ръгане.

- Да?

- Времената, знаете ли, се менят. Може и да се догаждам, защо смятате за необходимо да сте толкова надменна и груба към всички наред, но моля ви, повярвайте ми като на приятелка, че всичко много ще ви се облекчи, стига само да се отпуснете малко и да се опитате да бъдете по-мила, ей като нашата сестра Гита.

Усмивката на Леля Ог се вкамени в нечетлива маска. Летиция това комай не го забеляза.

- Изглежда държите в страх и ужас всички вещици на петдесет мили околовръст. - продължаваше тя. - И, охотно ще призная, притежавате някои ценни умения, обаче вещерството вече не се свежда до това да сте дърта сръдла и да плашите всички наляво и надясно. Казвам ви го това като приятелка...

- Заповядайте като минавате пак. - каза Баба.

Това беше сигнал. Леля Ог скокна.

- Мисля, че бихме могли да обсъдим... - започна да възразява Летиция.

- Ще ви изпратя надолу по пътя. - каза Леля извличайки другите вещици от местата им.

- Гита! - извика ѝ рязко Баба, когато групата стигна до вратата.

- Да, Есме?

- Нали след малко ще се върнеш тук.

- Да, Есме.

Леля бегом настигна тричките на пътя.

Походката на Летиция беше от онзи вид, на който Леля му казваше увоперена. Нямаше да е право да съдиш за нея по увисналата ѝ гуша, преразчорлената ѝ коса и по това как смотано кършеше ръце като говореше. В крайна сметка тя беше вещица. Порежи която и да е вещица и... ами ще трябва да се оправяш с току-що порязана от теб вещица.

- Тя изобщо не е мила. - изчурулика Летиция. Само че това беше чуруликането на голяма граблива птица.

- Тук си права, - каза Леля. - Но...

- Крайно време е някой да я постави на място!

- А-миии...

- Тя най-безобразно ви командори, Г-жо Ог. А пък уж сте женена дама във вашата зряла възраст!

Само за миг очите на Леля се стесниха.

- Такава си е тя.

- Доста дребнава и гадничка, ако питате за мнението ми!

- Е, да. - каза простичко Леля - Коя не е. Но виж сега, ти...

- Ще носиш ли нещо за щанда със собствена продукция, Гита? - намеси се припряно Стрина Бийвис.

- А, някоя друга бутилчица, тъй смятам. - поотпусна се малко Леля.

- А, вино домашно производство? - възкликна Летиция. - Колко мило.

- Е, нещо като вино си е, да. Хубаво значи, ей оттук е пътят. - каза Леля. - А аз ей сегичка, само да отскоча да си кажем лека нощ...

- Унизително е, да знаеш, това как все подтичваш след всеки нейн каприз. - каза Летиция.

- Да. Така де. С времето с какво ли не свиква човек. Лека ви нощ.

Когато тя се върна в къщурката, Баба Вихронрав беше застанала посред кухнята скръстила ръце и с лице като неоправено легло. Единият ѝ крак потропваше по пода.

- Тя се омъжи за магьосник. - изтъкна Баба, веднага щом приятелката ѝ влезе. - Няма как да кажеш, че това нещо е редно.

- Добре де, магьосниците, знаеш ли, могат да се женят. Стига само да предадат жезъла си и островърхата шапка. Не че има чак пък закон да им го забранява, само и само да престанат да магьосничат. Нали се смята, че трябва да се оженят за работата си.

- Като гледам, да се ожени човек за нея, си е тежка работа,.- забеляза Баба и лицето ѝ се изкриви в кисела усмивка.

- Сложи ли си достатъчно туршии тая година? - приложи свежи асоциации около думата „оцет", която кой знае защо изникна в главата ѝ, Леля.

- Всичкия ми лук хвана свределна муха.

- Жалко. Ти обичаш лук.

- Дори и свределните мухи трябва да ядат. - каза Баба, изгледа на кръв вратата и добави – „Мила" значи.

- Тя на капака на кенефа си има плетена покривка. - сподели Леля.

- Розова ли?

- Да.

- Колко мило.

- Тя не е лоша. - отбеляза Леля - Добра работа си върши в Гъдуларски лакът. Хората говорят добре за нея.

Баба изсумтя и каза:

- А за мен да говорят добре?

- Не, за теб говорят много тихо, Есме.

- Хубаво. Иглите ѝ за шапка видя ли ги?

- Помислих си, че са доста ... мили, Есме.

- Такова е то, днешното вещерство. Купища бижутерия и айде танци-манци по без гащи.

Леля, която смяташе, че и едното и другото е позволено при желание, се опита да изгради дига пред надигащия се гняв:

- Що не мислиш за това като за чест, разбираш ли, задето не са искали да участваш.

- Това е мило.

Леля въздъхна:

- Понякога, Есме, и милото си струва да се опита.

- Аз, Гита, нали знаеш, с никого не съм се държала с лошо, ако е могло с добро. И няма що да го кипря и да го пудря.

Леля въздъхна. Разбира се, вярно си беше. Баба беше старомодна вещица. С хората тя не постъпваше добре, а право.

Да, но Леля знаеше, че хората не винаги оценяват правото. Примерно оня ден дъртия Полърт, като падна от коня си. Това което му се искаше, беше нещо да убие болката. Това, от което имаше нужда, бяха няколкото секунди дива агония, докато Баба му намести ставата. Белята е, че хората запомняха болката.

Много по-добре се оправяш с хората, ако не забравяш да го понакиприш и понапудриш, да проявиш загриженост и да приказваш неща от рода на „Как си?". Есме не си губеше времето с такива неща, защото и без това си знаеше как си. Леля Ог също знаеше, но знаеше също, че ако ти личи че знаеш, хората от това много се впрягат.

Тя наведе глава настрани. Кракът на Баба не спираше да потропва.

- Да не замисляш нещо, Есме? Знам те аз тебе. Както изглеждаш.

- И как точно изглеждам, моля?

- Както изгледаше, когато оня бандит го намериха чисто гол на едно дърво и не преставаше да врещи за ужасното нещо което го било погнало. И чудна работа, така и не намерихме никакви следи. Та значи пак така изглеждаш.

- Той и още заслужаваше заради каквото беше направил.

- Е да... ама ти пак така изглеждаше точно преди стария Шопаркинс да го намерян пребит до посиняване в собствената му кошара и той хич не щеше да разправя.

- За оня стар Шопаркинс, дето си биеше жената ли ми говориш? Или за стария Шопаркинс, който вече до края на живота си на жена ръка няма да дигне? - поинтересува се Баба. А онова нещо в което се бяха нацупили устните ѝ, можеше да се нарече и усмивка.

- Пак така изглеждаше когато цялата онази лавина помете къщата на дъртия Милисън, точно след като той каза, че си нахална дърта кукумявка.

Баба се поколеба. Леля беше общо взето сигурна, че онова е било поради естествени причини, както и че Баба знае, че тя си го мисли, така че гордостта излезе на бой срещу честността...

- Може и така да е било. - рече неопределено Баба.

- Абе изобщо, изглеждаш като такава, която може да намине на Изпитанията и... да направи нещо. - завърши Леля.

От погледа на приятелката ѝ можеха да зацвърчат наденички.

- Я? Такива неща значи си мислиш за мен? До там стигнахме, а?

- Летиция смята, че трябва да сме в крачка с времето...

- Е и? Че аз съм си в крачка с времето. Трябва си да сме в крачка с него. Да, ама никой не е казал, че трябва да го подкарваме с ритници. Като гледам, май ей сега ще ти се прииска да си ходиш, Гита. Искам да остана насаме с мислите си!

Мислите на самата Леля, докато бързаше с облекчение за вкъщи, бяха, че Баба Вихронрав хич не е реклама за вещерството. Е да, тя беше една от най-добрите във вещерството, в това нямаше съмнения. Особено в определен вид вещерство. Но едно момиче в самото начало на житейския си път може да вземе да се запита „И това ли е то?" Претрепваш се от работа и се отказваш от какво ли не, и какво постигаш най-накрая: тежка работа и самоотречение?

Не че Баба да беше точно пък без приятели, но това което тя внушаваше, беше най-вече уважение. Хората също така волю неволю уважаваха и буреносните облаци. Те оросяват почвата. Нуждаеш се от тях. Ама хич не са мили.

Леля Ог си легна, навлечена в три вълнени нощници, защото яки застудявания вече попарваха есенния въздух. А и умът ѝ беше в безпокойство.

Обявена беше нещо като война, беше сигурна тя. Предизвикаш ли я, Баба можеше да стори ужасяващи неща. И фактът, че те спохождаха онези, които напълно си ги заслужаваха, не правеше тези неща по-малко ужасни. И тя сега замисляше нещо адски кръвосмразяващо, беше сигурна Леля Ог. Тя самата не си падаше по това да е победителка. Да си победителка е много пристрастяващ навик, а и ти носи опасен статус, който е голям зор да защитаваш. Цял живот не можеш да се отпуснеш, все си нащрек за някое ново момиче с по-добра метла и по-бърза ръка с жабата.

Леля се обърна под планината си от юргани.

В светогледа на Баба Вихронрав нямаше място за второ място. Или печелиш, или си загубена. Нямаше нищо лошо в това да си губеща, освен, разбира се, че не си победителка. Леля пък винаги следваше политиката да умее да губи. Хората те харесват, когато насмалко да не си спечелила и те черпят с питиета. „Тя съвсем насмалко да спечели" си е много по-добър комплимент от „тя съвсем насмалко да загуби". Тези на вторите места се забавляват повече, така смяташе Леля. Да, ама за тая дума, „забавление", Баба все нямаше време.

В своята тъмна къщурка Баба Вихронрав седеше и гледаше как гасне огънят.

Стените в стаята бяха сиви, цвят, който варта получава както от мръсотията така и от времето. В тази стая нямаше нищичко, което да не е полезно, практично, да не си изплаща труда

че го държиш. А пък в къщата на Леля Ог всяка равна повърхност беше мобилизирана да помещава всевъзможни украшенийца и саксии. Хората подаряваха на Леля Ог разни неща. Евтин панаирджийски кич, така им казваше Баба на тези неща. Или поне така им казваше пред хората. Какво си мислеше за тях в частното пространство на собствената си глава, това тя не казваше.

Тя леко се полюляваше на стола си, докато жаравата изстиваше.

Не е леко да размисляш, в тези сиви нощни часове, че може би единствената причина хората да дойдат на погребението ти, ще бъде да се уверят че си умряла.

На следващия ден Пърси Хопскок като отвори задната си врата, видя направо взряните в него сини очи на Баба Вихронрав.

- Олеле. - каза си полугласно той.

Баба неловко се изкашля и рече:

- Г-н Хопскок, дойдох аз заради онея ябълки, дето ги нарече на Г-жа Ог.

Мартинките на Пърси се разтресоха, а перуката му се плъзна надолу по темето му към надеждата за безопасност на пода.

- Искам да ти благодаря, че го стори това, задето така я зарадва. - продължи Баба с тон, който можеше да изненада тези които я познаваха с чудатата си монотонност. - Много добра работа свърши тя и е крайно време да получи малко отплата. Много мило от твоя страна да се сетиш. Та аз рекох да ти донеса този малък армаган... - Хопскок отскочи назад, когато ръката на Баба се мушна бързо в престилката си и извади малко черно шишенце - ...който е много рядък, щото в него има редки билки. Които са редки. Извънредно редки билки.

По някое време Хопскок загря, че от него се очаква да вземе шишето. Той го хвана предпазливо откъм гърлото сякаш чакаше всеки миг да изпищи или пък да му поникнат крака.

- .... м-мерси много. - измърмори той.

Баба му кимна сковано.

- Благословление да е над тази къща. - произнесе тя, обърна се и си замина по пътя.

Хопскок предпазливо затвори вратата, след което я подпря с гръб.

- Събирай си партакешите веднага! – извика той на жена си, която гледаше от кухненската врата.

- Какво? Ама нали целият ни живот е тук! Не може просто така да си ходим!

- Може, докато още ходим, а не подскачаме, бе жено! Ама какво иска тя от мен? Какво ѝ е притрябвало? Та тя никога не е била мила!

Г-жа Хопскок не се огъна. Та тя току-що най-накрая беше докарала къщата да изглежда сносно, а и бяха купили нова помпа. Трудно е да изоставиш някои неща.

- Чакай малко да помислим само. - каза тя – Какво има в шишето?

Хопскок го надигна на една ръка разстояние:

- Наистина ли искаш да разбереш?

- Стига си треперил, бе човек! Тя да не би нещо да те е заплашила, що ли?

- Тя каза „Благословление да е над тази къща”! На мен това си ми звучи доста заплашително! Та това беше Баба Вихронрав, бе жено!

Той остави шишето на масата. Двамата го зяпнаха заели предпазливата приведена позиция на хора готови да побягнат, само да започне да става нещо.

- Ами то пише „За ръстеш на куса”. - отбеляза г-жа Хопскок.

- Няма пък да го ползвам и толкоз!

- Ама тя ще попита как е минало. Нали я знаеш каква е.

- Ако дори за момент си помислиш, че аз...

- Що не го пробваме върху кучето?

- Това вече е приказка.

Нещо стресна Уилям Пилещаров докато блажено си доеше кравата и той огледа моравата не преставайки да стиска вимето.

Над плета се подаваше островърха черна шапка. Той така се достресна, че не усети как дои в левия си ботуш.

- Много мляко дава, а?

- Да, Госпожо Вихронрав! - рапортува с треперлив глас Уилям.

- Хубаво. Да продължи така още дълго, туй ще река. Добър ти ден.

И островърхата шапка продължи нататък.

Пилещаров я проводи с поглед. След което грабна ведрото, забърза към обора, джвакайки на всяка втора крачка и извика сина си:

- Тършувко! Я ела веднага!

Синът му се показа на сеновала с вила в ръка.

- Какво има, тате?

- Взимай Дафна и я карай веднага на пазара, ясен ли съм?

- Какво? Ама тя ни е най-добрата дойна крава, бе тате!

- Беше, сине, беше! Баба Вихронрав току що я прокле! Продай я преди да са ѝ окапали рогата!

- Ама какво е казала, тате?

- Тя каза... ами каза... „да продължи още дълго да дава мляко...”

Пилещаров се запъна.

- То не прилича много-много на проклятие, бе тате. - изтъкна Тършувко – То, такова... ами не е проклятие като проклятие. Че и на добро пожелание даже мяза.

- Добре ама... тя... начина... както го каза...

- И какъв беше този начин, тате?

- Ами... такова... ведро беше.

- На тебе да не ти е зле, бе тате?

- Беше... заради начина... – Пилещаров помълча малко и продължи – Добре де, не е работа това. Хич не е работа! Не може тя така да се разкарва и да говори ведро с хората! Ами че тя никога не е ведра! И ботушът ми е пълен с мляко!

Този ден Леля Ог беше отделила малко време да понагледа тайния си казан за скоросмъртница в горите. По-таен от този казан просто не можеше да има, защото всички в кралството знаеха точно къде се намира, а тайна пазена от толкова много хора не може да не е страшно тайна. Дори и кралят знаеше, но знаеше също и да се преструва че не знае, така че не му се налагаше да иска от нея данък, а на нея не ѝ се налагаше да му отказва. А всяка година на прасоколеда той получаваше буре с каквото щеше да бъде медът, ако пчелите не бяха пълни трезвенички. И всички разбираха ситуацията и на никого не му се налагаше да плаща пари и така в известна мяра, всички бяха доволни. И никой не беше прокълнат да му окапят зъбите.

Леля си подремваше. Това, наглеждането на казан, си беше денонощна работа.

Но най-накрая ѝ писна от шума от хора не преставащи да крещят името и.

Никой, разбира се, не пристъпи на поляната. Това щеше да е все едно да признаят, че знаят къде е тя. Така че те се щураха из околния храсталак. Тя си проправи път до тях и беше посрещната с изрази на престорена изненада, които щяха да сторят чест на всяка любителска театрална трупа.

- Е, какво ви е изпотрябвало? - поиска да знае тя.

- Ами, г-жо Ог, ние, нали, си рекохме, че може пък да сте... ами излезли да се поразходите малко из гората. - започна издалеко Пилещаров, докато вятърът полека отвяваше миризма, с която можеше да се чисти стъкло.

- Трябва да направите нещо! За Госпожа Вихронрав!

- Какво е направила тя?

- А кажи ѝ, Влачибут!

Човекът до Пилещаров припряно си свали шапката и я хвана почтително пред гърдите си в позата ауу-сеньор-тея-бандидоси-нахлуха-и-ошушкаха-всичко-у-село.

- Ами, госпожо, както си копаем ние с момчето ми кладенец и минава тя...

- Баба Вихронрав ли?

- Същата, госпожо, и казва тя... – г-н Влачибут преглътна. – „Вода тук няма да намериш, добри ми човече. По-добре виж в падината до оня кестен". Ама ние все пак копахме още и нещеш ли, никаква вода не намерихме!

Леля запали лулата си. Тя не пушеше покрай казана от оня път, когато една случайна искра изпрати бурето, на което беше седнала, на сто крачки във въздуха. Късмет беше извадила, че една елха ѝ беше олекотила падането.

- А... после като копахте в падината до кестена, какво? – попита меко тя.

Влачибут я изгледа в шок:

- Ама как, госпожо! Не ми се мисли, какво е замислила тя да намерим там!

- И тя прокле кравата ми! – включи се Пилещаров.

- Така ли? И какво каза?

- Каза, че дано да давала много мляко! – Пилещаров замлъкна. За пореден път, като го каза на глас и то някак си... – Ама го каза по един такъв начин... - завърши окаяно той.

- И какъв начин по-точно?

- Мило!

- Мило ли?

- С усмивка и всичко останало! И сега това мляко човек смее ли да го пие?

Леля остана втрещена.

- Нещо не виждам къде е проблемът...

- Това го кажете на кучето на г-н Хопскок. - възрази Пилещаров – Заради нея Хопскок не смее да го остави само, горкичкото! Цялото им семейство се побърка! Той стриже ли стриже, жена му остри ножиците, а двете му момчета само обикалят да търсят къде още да хвърлят козината!

След търпелив разпит от страна на Леля се изясни ролята изиграна тук от средството „за ръстеш на куса".

- И той колко му даде?

- Половината шише, госпожо Ог.

- И това нищо, че Есме написа „Ама съвсем мъничка лъжичка веднъж седмично" на етикетчето? Че и така даже пак ще ти трябват широки гащи.

- Той каза, че го хванало бъзето, Госпожо Ог! В смисъл, каква ли ѝ е играта на нея? Жените ни не пускат децата от вкъщи. В смисъл, ами ако тя вземе да им се усмихне?

- Е и?

- Ама тя е вещица!

- Аз също, а аз все им се усмихвам. - изтъкна Леля Ог – А те не престават да търчат след мен за сладки.

- Да, но... ама вие сте... в смисъл... тя... такова... ама вие не... такова. Ами...

- И тя е добра жена. - отсече Леля, но здравият разум я накара да добави – По нейн си начин де. Мисля че в онази падина има вода, а кравата на Пилещаров ще дава хубаво мляко, а ако Хопскок не ще да чете етикетите на стъкленицоте, значи си заслужава глава, в която да можеш да се огледаш. А пък ако си мислите, че Есме Вихронрав би проклинала деца, значи умът ви е като на земни червеи. Е да, тя ще ги проклетисва, и още как. Но няма да ги проклина. Тя толкова низко не се цели.

- Да де, да, - почти проплака Пилещаров, – ама не може да е редно това, казвам ви. Да обикаля тя такава една мила, та човек не знае какво ще му дойде.

- Или ще му подскочи. - допълни мрачно Влачибут.

- Добре де, добре, ще видя аз какво става. - склони Леля.

- Не може така да ходят хората и да правят каквото хич не очакваш от тях. - промълви отчаяно Пилещаров. – От това човек направо да се побърка.

- А пък ние тук ще нагледаме вашия ка... - понечи да каже Влачибут, но залитна назад хващайки се за корема и хъхрейки.

- Не му обръщайте внимание на него, от стреса е. - обясни Пилещаров разтърквайки лакътя си. – Билки ли брахте, а, госпожо Ог?

- Така де, така. - потвърди Леля бързайки през шумата.

- Тогава да поддържаме ли огъня вместо вас? – викна след нея Пилещаров.

Когато Леля се зададе задъхана по пътеката, Баба беше седнала пред къщата си. Преглеждаше чувал стари дрехи. Вехти парцалки се въргаляха околовръст.

И тя си тананикаше. Леля Ог започна да се безпокои. Онази Баба Вихронрав, която тя познаваше, не одобряваше музиката.

И нещо повече, като видя Леля, тя се усмихна. Или поне ъгълчетата на устните ѝ се вдигнаха нагоре. А това, виж, беше наистина обезпокоително. Обикновено Баба се усмихваше само когато нещо лошо се случваше на някой, който си го заслужаваше.

- Я, Гита, колко ми е драго да те видя!

- Добре ли си, Есме?

- По-добре не съм се чувствала, миличка.

Тананикането продължи нататък.

- Ъ... парцалите си преглеждаш, а? – подхвана Леля. – Онова одеяло ли ще правиш?

Едно от твърдите убеждения на Баба Вихронрав беше, че някой ден ще вземе да си направи парцалено одеяло. Да, обаче това е задача изискваща търпение, така че от петнадесет години до сега Баба беше докарала одеялото до три парцала. Но вехти дрехи тя все пак си събираше. Сума ти вещици го правеха. Да събираш вехти дрехи си беше вещерско. Вехтите дрехи си имат характер, също като старите къщи. Опре ли се до дрехи, които още може малко да се подоизносят, една вещица хич не се прави на горда.

- Тук някъде трябваше да е... – мърмореше си Баба. – Аха, ето...

Тя вдигна тържествуващо някаква парцалка. Общо взето розова.

- Знаех си, че е тук. - продължаваше Баба. – А и не е много износена. А пък и е мой размер.

- Ама ти това ще го носиш ли? – втрещи се Леля.

Върху нея се спря пронизителният, синеок, режещ-до-кокал-че-и-оттакът поглед на Баба. Леля щеше да се поуспокои от някой отговор като: „Не, ще го ям, дърта изкуфяла глупачко". Вместо това приятелката и се отпусна и попита с лека загриженост:

- Мислиш, че няма да ми отива ли?

По яката му имаше дантела. Леля преглътна.

- Та ти обикновено носиш черно. Е добре де, повече от обикновено. По-скоро винаги.

- И съм жалка картинка. - завърши твърдо Баба. – Крайно време е да се поосвежа малко, не мислиш ли?

- Ама това е толкова... ами розово.

Баба го остави настрани и за ужас на Леля я хвана за ръката и произнесе сериозно:

- И, знаеш ли, за тая работа с Изпитанията, комай попрекалих с това да съм все като куче върху сено, Гита...

- Кучка върху сено. - поправи я разсеяно Леля.

За миг очите на Баба пак станаха на два сапфира.

- Какво?

- Ъ... ами ти ще да си като кучка върху сено. - обясни Леля. – А не куче.

- А? Да де. Благодаря ти, че ми го посочи. Та значи, мислех си, че е време да се поотдръпна малко и да поокуражавам младите. Сиреч, да си кажа, аз... ами наистина не бях много мила с хората, нали така...?

- Ами...

- Опитах се да съм мила. - продължи Баба. – Не стана както го очаквах, жалко, ама си е така.

- То ти никога не си била точно пък... добра в това да си мила. - забеляза Леля.

Баба се усмихна. Колкото и да се взираше Леля така и не можа да види в нея друго освен искрена загриженост.

- Може пък с малко практика да стана по-добра. - каза тя и потупа Леля по ръката.

А Леля зяпна ръката ѝ, като че ли ѝ се беше случило нещо ужасно.

- Просто всички са по-скоро свикнали да си ... твърда. - продума тя.

- Мислех си, че може да направя малко мармалад и кексове за бюфета. - спомена Баба.

- А... хубаво.

- Да има някои болни, нуждаещи се от посещение?

Леля се втренчи в дърветата. Ставаше все по-зле и по-зле. Тя затършува в паметта си за някой в околността достатъчно болен да оправдае милосърдно посещение, но и достатъчно здрав, че да преживее шока от милосърдното посещение на Баба Вихронрав. Като се опре до приложната психология и по-суровия вид народна психотерапия, Баба нямаше равни; като стана дума, последното тя можеше да го прави даже и от разстояние, защото мнозина изтормозени от болка души не само ставаха от одъра си и прохождаха, но и пъргаво бягаха, чуеха ли само вестта, че тя иде.

- Всички са си съвсем добре засега. - дипломатично отсъди Леля.

- А някакви стари хора да имат нужда от ободряване?

И за двете жени се разбираше от само себе си, че това за старите хора не се отнасяше за самите тях. Вещица на деветдесет и седем годишна възраст не броеше себе си сред старите хора. Старостта се случваше само на другите хора.

- Точно сега всички са си съвсем бодри. - не я утеши Леля.

- Може пък да разказвам приказки на дечицата.

Леля кимна. Баба вече беше опитвала това, когато веднъж за кратко ѝ беше скимнало. И доста добре мина, ако питаш децата. Те изслушаха отворили уста и с очевидна радост традиционното древно народно предание. Проблемът дойде, когато се върнаха по-късно вкъщи и заразпитваха за значението на думи от типа на „малтретирам".

- Може да им го разказвам като си седя в люлеещ се стол. - добави Баба. - Така се прави то, както си спомням аз. А може да им направя и от специалните ми петмезено-карамелени ябълки. Няма ли да е много мило?

Леля отново кимна, с някак си страхопочитателна почуда. Тя осъзна, че няма кой друг освен нея да спре напастта от мили неща от разиграване в пълна сила.

- Карамел значи. - забеляза тя. - Това от онези твои карамели, дето се трошат като стъкло, или от онези, когато трябваше да отваряме устенцата на нашичкото момченце Пюзи с лост?

- Май се сещам къде сбърках тогава.

- Нали знаеш, че ти и захарта не си пасвате, Есме. Помниш ли като направи онези близалки за цял ден?

- Те си изтрайваха цял ден, Гита.

- Само щото нашичкия Пюзи не можа да си я измъкне от устенцата докато не му извадихме два зъба, Есме. Ти по-добре си се придържай към туршиите. Ти и туршиите си пасвате.

- Трябва да сторя нещо, Гита. Не може да съм все дърта сръдла. А, сетих се! Ще помагам на Изпитанията. Не може да няма куп неща за вършене, а?

Леля се ухили наум. Значи това било то.

- Ами че как. Не ще и дума, г-жа Уховрътска ще си умре да ти казва какво да правиш.

Ако е чак толкова тъпа, че да го направи де, помисли си Леля, защото ясно се вижда, че ти си замислила нещо.

- Ще говоря с нея. - реши Баба. - Сигурна съм, че ще има милион неща с които може да помогна, стига само да река.

- А съм сигурна, че ще речеш. - рече от сърце Леля. - Имам аз чувството, че с теб нещата така ще потръгнат, че само стой дръж се.

Баба пак се разтършува в торбата.

- Ти нали също ще дойдеш, а Гита?

- Аз ли? - ухили се Гита. - Че аз такова нещо за нищо на света няма да го пропусна.

Леля стана особено рано. Ако щеше да има някакви неприятности, тя искаше място на първия ред.

Това, което завари, беше украса от флагчета. Бяха провесени от дърво на дърво на примки в ужасни крещящи цветове по подстъпите към Изпитанията. В тях се усещаше нещо странно как познато. Уж нямаше как да е технически възможно за някой с ножица да се провали в задачата да изреже триъгълник от парче плат, но някой беше успял. А също така беше очевидно, че флагчетата са направени от стари дрехи, нарязани най-безразборно. Това се виждаше, защото истинските флагчета рядко имат якички.

На полето за Изпитанията хората разпъваха сергии и се препъваха в деца. Комисията стоеше неуверено под едно дърво и от време на време хвърляше погледи нагоре към розовата фигура на връх една много дълга стълба.

- Тя е тук от преди съмване. - съобщи Летиция, когато Леля наближи. – Каза, че цяла нощ не спала за да прави флагчета.

- Кажи ѝ за кексовете. - вметна мрачно Стрина Бийвис.

- Тя да е направила кексове? – учуди се Леля. – Ама тя не може да готви!

Комисията се измести малко настрани. Много от дамите бяха допринесли с по някакви закуски за Изпитанията. Това си беше традиция, че и нещо като неофициално съревнование. Посред изобилието от покрити блюда обаче се мъдреше голям поднос отрупан с... неща, с неопределен цвят и форма. Все едно стадо миниатюрни крави се беше наплюскало до пръсване със стафиди, след което се беше почувствало зле. Това бяха архи-кексове, първобитни кексове, кексове с внушителна тежест и присъствие, които нямаха място сред сладките със захарна глазура.

- Тя така и не им схвана цаката, - промълви отпаднало Леля. – Някой да ги е опитал?

- Хахаха. - отговори намръщено Стрина.

- Корави, а?

- Трол може да претрепеш с тях.

- Но тя беше толкова... ами, някак си... горда с тях. - добави Летиция.

- А освен това тоя... мармалад.

Това беше голям буркан. Като че пълен с втвърдена морава лава.

- Хубав... цвят е докарала. - изкоментира Леля. – Някой да го е опитал?

- Не можахме да извадим лъжицата. - обясни Стрина.

- О, сигурна съм, че...

- А и за да я вкараме ни трябваше чук.

- Какво замисля тя, г-жо Ог? Та тя има слаба и отмъстителна душа. - рече Летиция. – А ти си ѝ приятелка. - добави тя с тон, предполагащ, че това е колкото твърдение, толкова и обвинение.

- Не знам какво си мисли тя, г-жо Уховрътска.

- Аз си мислех, че тя щеше да стои настрана.

- Тя каза, че ще приеме присърце окуражаването на младите.

- Тя замисля нещо. - заяви мрачно Летиция. – Тези кексове са интрига целяща да подрони моя авторитет.

- А не, тя винаги си готви така. - обясни Леля. – Просто не може да му схване цаката.

Твоя авторитет значи, а?

- Тя почти свърши с флагчетата. - докладва Стрина. – Ей сега пак ще довтаса да ни помага.

- Ами... предполагам може да я помолим да поеме Топенето на Късмета.

Леля я изгледа безизразно:

- Имаш предвид, където дечицата бъркат в голяма каца с трици за да видят какво ще им се падне ли?

- Да.

- И ще оставите Баба Вихронрав да се заеме с това?

- Да.

- Само дето тя има едно такова особено чувство за хумор, ако ме разбирате какво ви приказвам.

- Добро ви утро на всички!

Гласът беше на Баба Вихронрав. Леля Ог познаваше този глас почти целия си живот. Но този път в него пак изникна онази странна нотка. Звучеше мило.

- Чудехме се, дали не бихте могла да наглеждате кацата с триците, Госпожице Вихронрав?

Леля Ог се присви в очакване на нещо страшно, но Баба просто рече:

- С удоволствие, г-жо Уховрътска. Как искам да видя израза на мъничките им личица като си изваждат късметчетата.

Аз също искам, помисли Леля.

Когато останалите се изнизаха нанякъде, тя се примъкна до приятелката си и попита:

- Защо правиш това?

- Изобщо не те разбирам, какво ме питаш, Гита.

- Виждала съм те как се изправяш срещу ужасяващи твари, Есме. Веднъж те видях да хващах еднорог, да му се не види. Какво замисляш?

- Все така не те разбирам, Гита.

- Да не си ядосана, щото те не ти дават да участваш, а пък ти сега замисляш чудовищно отмъщение?

За малко и двете се вгледаха в полето. Което беше започнало да се пълни с народ. Хора целеха кегли за първата награда - прасенце и се бореха върху мазна греда. Ланкърският Доброволчески Оркестър се опитваше да свири подборка любими мелодии, само жалко, че всеки музикант имаше предвид различни мелодии. Мънички дечица се биеха. Абе изобщо хубав топъл ден, може би последният такъв в годината.

Погледите им постепенно се спряха върху оградения с въжета квадрат по средата на полето.

- Ти ще участваш ли в Изпитанията, Гита? - попита Баба.

- Ама ти изобщо не ми отговори на въпроса!

- Какъв въпрос?

Леля реши да не хлопа повече по залостена врата и каза:

- Да, ще се пробвам аз, като стана дума.

- Не ще и дума, надявам се ти да спечелиш. Щях да викам за теб, само дето така няма да е честно за останалите. Ще се слея аз с фона и ще съм тиха като мишенце.

Тогава Леля опита с хитрост. Лицето ѝ се разля в широка розова усмивка, а лакътят ѝ сръга приятелката ѝ:

-Така де, така. Само че... на мен може да ми кажеш, нали? Хич не искам да го пропусна, като се случи. Така че що просто не ми дадеш знак като речеш да го сториш, а?

- Какво искаш да ми кажеш, Гита?

- Есме Вихронрав, някой път май наистина си просиш един хубав шамар!

- Майчице.

Леля Ог рядко ругаеше, или поне рядко използваше думи извън рамките на онова, което ланкърианците смятаха за „цветист език". Може и да изглеждаше сякаш редовно използва лош език, и че тъкмо е измислила как да го усъвършенства, но повечето вещици много внимават какви ги говорят. Никога не знаеш какво ще вземат да сторят думите, изпуснеш ли ги от поглед. Сега обаче тя изруга полугласно и причини няколко краткотрайни самозапалвания из сухата трева.

Което я настрои точно както трябва за Проклинането.

Разправят, че едно време то било правено върху жив и здрав обект, или поне жив и здрав в началото на събитието, да но такова нещо не подхождаше като за семеен излет, така че от няколко стотин години насам всички Проклятия бяха насочвани към Нещастника Чарли, който, както и да го погледнеш, не беше нищо повече от плашило. А понеже проклятията по принцип се целят в ума на проклетия, това създаваше сериозен проблем, защото дори и „Сламата ти да мухляса и

морковът да ти изпадне дано” не може особено да впечатли една тиква. Но пък присъждаха точки за артистичност и оригиналност.

Не че някой се натискаше чак толкова за тях. Всички знаеха, коя дисциплина имаше значение, а това не беше Нещастника Чарли.

Веднъж, преди години, Баба Вихронрав беше накарала тиквата да гръмне. Никой така и не можа да се сети, как ли го е постигнала.

Някоя щеше да си тръгне от тук в края на деня и всички останали ще знаят, че тя е победителката, каквото и да казват точките. Може да спечелиш наградата за Вещица с Най-Остра Шапка или за обездка на метла, но това беше само за пред публиката. Истински се броеше само Номерът, върху който си работила цяло лято.

На Леля се беше паднало да се яви последна, под номер деветнадесет. Сума ти вещици се бяха включили тази година. Вестта, че Баба Вихронрав се отказва, се беше разпространила, а никоя вест не се разпространява по-бързо от новините на окултната общност, които не са ограничени само до наземен транспорт. Множество островърхи хапки бродеха поклащайки се из гъчканака.

По принцип вещиците общуваха помежду си не повече от котките, но, също като при котките, и те имаха неутрални терени, където в подходящо време можеха да се срещнат в нещо като мир. И се завихри нещо като бавен, сложен танц... Вещиците ходеха натам-насам да си кажат здрасти, струпваха се да видят новодошлите, така че невинните минувачи можеха да си помислят, че това е среща на стари приятелки. Което в известен смисъл можеше и да е така. Но Леля наблюдаваше с поглед на вещица и виждаше финото заемане на позиции, внимателното претегляне, дребните промени в позите, прецизно премерените по времетраене и напрегнатост контакти очи в очи. А когато някоя вещица излезеше на арената, особено ако беше сравнително непозната, всички останали си намираха повод да я държат под око, за предпочитане така, че да не си личи. Все едно наблюдаваш котки. Котките прекарват сума ти време във внимателно вглеждане една в друга. А като се стигнеше до бой, това беше само колкото да се удари печат на нещо вече решено в главите им.

Леля знаеше всичко това. Знаеше също, че повечето вещици са добронамерени (общо взето), приветливи (към по-кротките), щедри (към тези които си заслужават, докато на незаслужаващите им се връщаше тъпкано) и като цяло посветени на живот, който честно казано раздаваше повече ритници отколкото милувки. Нито една от тях не живееше в къщурка от сладкарски изделия, макар че някои по-нахъсани от младите експериментираха с разни видове чипс и бекролс. И дори деца, които си го заслужаваха, не бяха натъпквани в пещи. Обикновено те вършеха това, което са вършили винаги - облекчаваха на съседите си влизането във и излизането от тоя свят, а междувременно им помагаха да преминават някои от по-гадните препятствия.

За тази работа се искаше специален характер. Искаше се специално ухо, защото виждаш хората в обстоятелства, когато са склонни да споделят разни неща, като примерно къде е заровено имането, или кой е бащата, или как някой пак им е насинил окото. И се искаше специална уста, от онзи вид, която си стоеше затворена.

Пазенето на тайни ти носи могъщество. Могъществото ти носи уважение. А уважението е стабилна валута.

Така че в това сестринство (макар че то не беше сестринство, а хлабаво съобщество на хронични необвързващи се; група от вещици не е сборище, а малка война) всяка постоянно поддържаше съзнанието за своето положение. Което нямаше нищо общо с онова, което останалият свят разбираше под статус. Никой никога нищо не казваше. Но като починеше някоя по-стара вещица, местните вещици се събираха на погребението и за няколко прощални думи, след което всяка се прибираше тържествено вкъщи, с натрапчивата мисъл в дълбините на душата си „Излязох едно място нагоре”. А новопристигналите бяха наблюдавани много, ама много внимателно.

- Добрутро, Г-жо Ог. - обади се един глас из-зад гърба ѝ. - Дано да ви заварвам здрава?

- Как е хавата, госпожице Друс? - обърна се Леля. Умствената ѝ картотечна система извади досие: Ясна Друс, живее в Сечиколиба със старата си майчица, смърка енфие, бива я с животните. - Майка ти как е?

- Погребахме я миналия месец, Г-жо Ог.

На Леля Ог Ясна ѝ беше симпатична, защото рядко се срещаха.

- Олеле, майчице... - каза тя.

- Но все пак ще ѝ кажа, че си питала за нея. - продължи Ясна, след което хвърли кратък поглед към арената. - Коя е тази дебелана? Като я погледнеш отзад, все едно топка за боулинг върху късичка люлка.

- Това е Агнес Нит.

- Добър глас за проклинане си има. С такъв глас като те прокълнат, го разбираш.

- О да, тя е благословена с добър глас за проклинане. - съгласи се дипломатично Леля и добави. - Есме Вихронрав и аз и пообяснихме по някой друг чалъм.

Главата на Ясна се извърна. Там, в далечния край на поляната малка розова фигурка седеше самотна до Топенето на Късмета. То май не привличаше много народ. Ясна се наведе по-близо:

- Ами тя... какво прави?

- Не знам. - отговори Леля. - Мисля, че е решила да побъде мила.

- Есме? Мила?

- ... да. - промълви Леля. Сега, като го каза, не прозвуча особено убедително.

Ясна я зяпна. Леля я зърна как прави бърз жест с лявата си ръка преди да се втурне нанякъде.

Островърхите шапки сега се събираха на групички. По три или четири. Ясно се виждаше как върховете се доближават, скупчват се за оживен разговор, след което пак с отварят като цветя и всички заедно се обръщат към далечното розово петно. След което някоя шапка ще напусне тази група и целеустремено ще се насочи към друга, където процесът се повтаряше. Все едно наблюдаваш бавна верижна ядрена реакция. Напрежението се покачваше и скоро щеше да има взрив.

И все по-често по някоя глава се обръщаше и към Леля, така че тя се шмугна между сергиите докато не спря на закрито до павилиончето на джуджето Закзак Силен-в-Ръката, производител и доставчик на окултни дрънкулки за по-впечатлителните. Той ѝ кимна дружелюбно над витрината си с надпис „Късметлийски подкови - по $2 парчето".

- Здравейте, Г-жо Ог. - поздрави той.

Леля се усети, че се е изнервила. И че даже изглежда така.

- Какво им е късметлийското на тези? - попита тя, вдигайки една подкова.

- Ами, взимам по два долара за всяка. - отговори Силен-в-Ръката.

- И това късметлийски ли ги прави?

- За мен да. - кимна Силен-в-Ръката. - Вие ще желаете ли една, Г-жо Ог? Щях да взема и още една кутия, само да знаех, че ще вървят толкова. Някои от дамите си взеха по две.

Имаше една такава интонация в думата „дами".

- Вещици да купуват късметлийски подкови? - изуми се Леля.

- Като че идва краят на света. - отговори Закзак, след което се намръщи. В края на краищата това все пак бяха вещици - Ъ... нали не... идва днес? - добави той.

- Почти съм сигурна, че не идва. - успокои го Леля, макар че той май не се успокои.

- Ей така изведнъж почнаха много да се търсят и билки против уруки. - сподели Закзак, след което, понеже беше джудже, което значеше че би видял в Световния Потоп уникален шанс за продажба на хавлии, добави. - Мога ли да ви услужа с нещо, Г-жо Ог?

Леля поклати глава. Ако бедата дойдеше от там, откъдето всички я чакаха, то китка босилек изобщо нямаше да помогне. По-скоро щеше да свърши работа някое грамадно дъбово дърво, и то само може-би.

Атмосферата се променяше. Небето беше чисто и бледо-синьо, но на умствения хоризонт тътнеха гръмотевици. Вещиците бяха нервни, а с толкова много от тях на едно място, тревогата прескачаше от една на друга, усилваше се и се пак излъчваше към всички. Което значеше, че дори и обикновените хора, които си мислеха че руна е овча кожа, заусещаха дълбоко екзистенциално безпокойство, от оня вид, дето те кара да се скараш на децата си и да потърсиш нещо за пиене.

Леля надзърна в пролука между две сергии. Розовата фигура си седеше все така търпеливо и леко омърлушено зад кацата. Като цяло там се виеше огромна опашка от нито жива душа. После Леля се запромъква от навес към навес, докато не стигна до щанда с храната. Той винаги беше предизвиквал оживен интерес, но сега, по средата на покривката, се извисяваше купчината ужасни кексове. И бурканът с мармалада. Някой шегобиец беше надраскал с тебешир до него: «Исвъди Лъжицата ут бурканъ, само за 1 Пени - 3 опита!!!»

Тя си мислеше че внимателно се е стаила, но сламата зад нея се разшумуля. Комисията я беше засякла.

- Това е твоят почерк, нали, Г-жо Уховрътска? - каза тя. – Това беше жестоко. Хич не беше ... мило.

- Ние решихме ти да идеш да говориш с госпожица Вихронрав. - каза Летиция. – Тя да престане.

- Да престане какво?

- Тя прави нещо с умовете на хората! Дошла е тук да наложи въздействие, нали? Всички знаят, че тя прави магия по главите. Всички го усещаме! Тя нарочно ни разваля деня!

- Тя просто си седи. - отбеляза Леля.

- Да де, но как си седи, ако мога да попитам?

Леля пак се огледа.

- Ами... като обикновено. Нали разбираш... сгъната в кръста, а коленете ѝ...

Летиция строго ѝ размаха пръст:

- Чуй ме сега внимателно, Гита Ог...

- Ако искаш тя да се разкара, върви тогава ти да ѝ го кажеш! – тросна ѝ се Леля. – Писна ми от...

И тогава пронизително запищя малко дете.

Вещиците се спогледаха и хукнаха към Топенето на Късмета. Там едно малко момченце се гърчеше на земята разревано.

Беше Пюзи, най-малкото внуче на Леля.

Стомахът ѝ изстина и се вледени. Тя вдигна детето и изгледа Баба на кръв:

- Какво си му направила, ти... – започна тя.

- Нещемкукла! Нееещемкуклаааа! Искааамвуууйниче! Искамискамискаааам.... ВУЙНИЧЕЕЕЕ!

Леля сведе поглед към парцалената кукла в лепкавите ръчички на Пюзи, и към израза на възмутена разревана ярост върху онова от лицето му, което се виждаше покрай врещящата му „УуууиииискааамВУЙНИЧЕЕЕ!" уста, после към другите вещици и към лицето на Баба Вихронрав и почувства ужасен студен срам надигащ се на вълни откъм подметките ѝ.

- Казах му, че може да го върне и да се пробва пак. - сподели кротко Баба. – Но той просто не ще да слуша.

- ...искамискамискамВУУУ...

- Пюзи Ог, ако не млъкнеш на мига, Леля ще... – започна Леля и се спря на най-гадното наказание което изобщо можеше да измисли – Леля никога повече няма да ти дава сладки!

Пюзи си затвори устата, стъписан и онемял от такава нечувана заплаха. И тогава, за ужас на Леля, Летиция Уховрътска се изтъпанчи и заяви:

- Госпожице Вихронрав, ние бихме предпочели вие да напуснете.

- От мен неприятности ли има? – попита Баба. – Надявам се, че няма. Не искам да причинявам неприятности. Той просто се топна за късметче и...

- Вие... притеснявате хората.

Ей сега всеки момент, мислеше си Леля. Всеки момент тя ще надигне глава, ще стесни очи и ако Летиция не отстъпи две крачки назад, значи е много по-яка от мен.

- Не може ли да остана да погледам? – попита тихо Баба.

- Знам те аз, какви ги играеш. - изрепчи ѝ се Летиция. – Ти гледаш да развалиш деня на всички, нали? Не можеш да изтърпиш някой да те бие, затова замисляш нещо гадно.

Три крачки назад, мислеше Леля. Иначе няма да остане нищо освен кости. Ей сегичка, всеки момент...

- О, не искам никой да си помисли, че развалям каквото и да е. - каза Баба, въздъхна и се изправи. – Е, аз ще си ходя...

- Не, няма! – сопна се Леля Ог натискайки я обратно на стола. – Ти какво мислиш за тая работа, Берил Дизмас? Ами ти, Лети Паркин?

- Всички те... – започна Летиция.

- Не те питах теб!

Вещиците зад г-жа Уховрътска не посмяха да срещнат погледа на Леля.

- Ами, не че имаме нещо против... искам да кажа, ние смятаме че... – заувърта го Берил. – Тоест... аз винаги много съм уважавала... обаче... ами, нали, заради всички останали...

Тя се запъна. Летиция ги гледаше тържествуващо.

- Така значи било, а? Е, тогава май е най-добре да си вървим. - каза кисело Леля. – Че нещо не ми се нрави много тукашната компания. - тя се огледа. – Агнес! А ми помогни да изпратим Баба...

- Няма нужда от... – започна Баба, но двете хванаха по една от ръцете ѝ над лактите и полекичка я заизвеждаха през тълпата, която се разделяше да ги пропусне и пак се извръщаше да ги изгледа.

- Вероятно така ще е най-добре за всички засегнати, при създалите се обстоятелства. - изказа се Летиция.

Няколко от вещиците се постараха да не я гледат в очите.

Изрезки от плат бяха осеяли целия под на Бабината кухня, а бучки втвърден мармалад бяха покапали от ръба на масата и образуваха непоклатима могила на пода. Тавата от мармалада беше оставена в каменната мивка да кисне, макар че и така си беше ясно, че желязото ще ръждяса преди мармаладът да омекне. Освен това се въргаляха и цяла редица празни буркани от туршии.

Баба седна и сключи ръце в скута си.

- Искаш ли чаша чай, Есме? – загрижи се Леля Ог.

- Не, миличка, благодаря ти. Ти по-добре се връщай на Изпитанията. За мен не се тревожи.

- Ама сигурна ли си?

- Аз само ще си поседя тук тихичко. Недей се тревожи.

- Аз там не се връщам! – прошепна Агнес, когато те си тръгнаха. – Не ми харесва как се усмихва Летиция...

- Ти преди ми каза, че не харесваш как се мръщи Есме. - припомни ѝ Леля.

- Да, но но на мръщенето можеш да му вярваш. Ъ... нали не мислиш, че тя го е изгубила, а?

- И да го е изгубила, никоя друга няма да го намери. - успокои я Леля. – Не, с мен се връщаш. Сигурна съм, че тя замисля нещо.

Ех, да знаех само какво точно, помисли си тя. Че май повече чакане няма да понеса.

Още преди да достигнат поляната, тя усети нарастващото напрежение. Разбира се то напрежение си имаше винаги, нали беше Изпитания, как иначе. Да, но това имаше един такъв кисел, неприятен привкус. Страничните мероприятия все така си вървяха, обаче обикновените хора започнаха да се разотиват, притеснени от усещания, които нямаше да могат да обяснят черно на бяло, но от които въпреки това им беше криво. Колкото до самите вещици, те изглеждаха досущ като актьори две минути преди края на филм на ужасите, когато всички знаят, че чудовището ей сега ще им скочи, и под въпрос е единствено от коя врата.

Летиция беше обкръжена от вещици. Леля дочу повишени гласове. Тя сръга една друга вещица, която беше провесила нос.

- Какво става, Уини?

- А, Рийна Коз изкара свинско ухо и приятелките ѝ казват, че трябва да ѝ се даде втори опит, защото твърде много се е изнервила.

- Колко жалко.

- А пък Виригo Джонсън офейка, щото нейната менторологична магия изби накриво.

- Главата ѝ е в мъгла, а?

- А аз като излязох, съвсем се гипсирах. Знаеш ли, може и да имаш шанс, Гита.

- А, аз никога не съм си падала по първите места, Уини, нали ме познаваш. Важното е да участваш и да се забавляваш.

Другата вещица я изгледа накриво:

- Ей, като го каза сега, човек почти да ти повярва.

Към нея се завтече на бегом Стрина Бийвис и я подкани:

- Хайде, Гита, ти си. А им покажи какво можеш. Единствената претендентка досега е г-жа Тъчигоу с нейната свирукаща жаба, която и една мелодийка не можа да довърши. Изпопритеснило се е, горкичкото.

Леля сви рамене и излезе на оградeното с въжета пространство.

Някъде в далечината се дочуваше нечия истерия, подчертавана от време на време от по някое изнервено изсвирване.

За разлика от магьосниците, вещиците обикновено не използват в магията си твърде много сурова сила. То е като разликата между чук и лост. Вещиците най-вече се опитват да намерят онази точка, където малки промени могат да доведат до много резултати. За да сринеш лавина можеш или да разтърсиш планината, или може би просто да изнамериш точно подходящото местенце, където да пуснеш една снежинка в повече.

Тази година Леля беше работила полекичка върху Сламения Мъж. Идеалният номер като за нея. Всички му се смееха, имаше един такъв намек, беше много по-лесно, отколкото изглеждаше, но пък показваше желанието ѝ да участва, и беше малко вероятно да спечели.

Пусто да е! Тя беше разчитала на онази жаба да я бие. Беше я чувала да свири доста красиво през летните вечери.

Леля се съсредоточи.

Стръкове слама зашумоляха из стърнището. Тя трябваше само да се възползва от лекичките течения подухващи из полето, да ги понасочи ей тоничко тук и тук, да ги позавихри нагоре и...

Тя се помъчи да спре треперенето на ръцете си. Нали го беше правила това стотици пъти, така че вече можеше да го завърже това и на възел. И все така виждаше лицето на Есме Вихронрав както просто си седи гледайки я изненадано и обидено, докато за броени секунди Леля беше готова да убива...

За миг тя успя да докара краката както трябва, както и нещо като ръце и глава. Още малко духане и той ще се вдигне.

Откъм вещиците се разнесе бурно ръкопляскане.

И тогава работният ветрец изфиряса преди тя да успее да се съсредоточи на първата му крачка и фигурата се разсипа по земята, нищо повече от слама.

С трескави жестове тя се опита да го вдигне наново. То се поразмърда, оплете се и пак затихна.

Чуха се още аплодисменти, нервни и разпокъсани.

- Съжалявам... май днеска не ми става. - измърмори тя напускайки арената.

Съдийките се скупчиха за оживено обсъждане.

- Мен ако питате, оная жаба си се справи съвсем добре. - каза Леля, по-силно отколкото трябваше.

Вятърът, до преди малко толкова опак, сега духна по-рязко. Това, което можеше да се нарече психична смраченост на събитието, беше подсилена от истински здрач. Сянката от натрупаната клада допълзя до тях от отсрещната страна на поляната. Никоя вещица досега не беше намерила кураж да я запали. Повечето не-вещици вече се бяха разотишли. Всичко хубаво от този ден се беше разтаковало.

Кръгът на съдийките се раздели и г-жа Уховрътска излезе пред безпокойната тълпа, с усмивка само лекичко понатегната по ъгълчетата на устата ѝ.

- Е, изборът днес беше изключително труден. - започна тя бодро. - Но пък и какво изумително представяне! Наистина беше ужасно трудно да се избере...

Между мен и една жаба, която си изгуби свирката и кракът ѝ се заклещи в банджото ѝ, довърши наум Леля. Тя огледа крадешком лицата на сестрите си вещици. Някои от тях ги знаеше от шестдесет години. Ако имаше навика да чете книги, щеше да прочете лицата им като отворена такава.

- Всички знаем, коя е спечелила, г-жо Уховрътска. - прекъсна речта ѝ тя.

- Какво имате предвид, г-жо Ог?

- Нито една вещица тук не можа да си нагласи ума днес. - поясни Леля. - А пък мнозина си бяха купили и муски за късмет. Вещици! Да си купуват муски!

Няколко жени сведоха погледи.

- Не знам защо всички тук са толкова наплашени от г-ца Вихронрав! Аз пък изобщо не съм! Да не мислите че ви е наложила някаква магия, а?

- И то бая силна, като гледам. - отвърна Леля. - Виж, г-жо Уховрътска, никоя от нас не спечели, не и с тея наште днешни смотании. Всичките го знаем. Що не вземем да си ходим по домовете, а?

- В никой случай! Аз за тази купа платих десет долара и възнамерявам да я връча...

Вехнещите листа зашумоляха по клоните.

Вещиците се скупчиха по-плътно.

Клоните се разтракаха.

- От вятъра е. - каза Леля. - Нищо друго...

И тогава Баба просто се озова сред тях. Като че просто не са били забелязали как тя през цялото време си е била тук. Умееше го това тя - да се слива с фона.

- Аз само да намина да видя, коя е победила. - обясни се тя - Да се включа в ръопляскането, такива ми ти работи...

Летиция закрачи към нея побесняла от ярост.

- Ти бърникала ли си в главите на хората? - изврещя тя.

- Че как бих могла, г-жо Уховрътска? - отговори кротко Баба. - С всичките онея муски?

- Лъжеш!

Леля Ог чу множество шумни вдъхвания, най-силно от тях нейното собствено. Думата на една вещица е всичко за нея.

- Аз не лъжа, г-жо Уховрътска.

- Отричаш ли, че си уредила да се проваля днес?

Някои от вещиците по-към края започнаха полека да се изнизват.

- Вярно, че мармаладът ми не е за всяка уста лъжица, но аз никога... - започна Баба скромничко и покрусено.

- Наложила си въздействие върху всички тук!

- Аз просто рекох да помогна, питай която щеш...

- Ти го направи! Признай си!

-... и изобщо не съм правила никакво...

Главата на Баба се отметна от шамара.

За миг никой не дишаше и никой не помръдваше.

Баба бавно вдигна ръка и се потърка по бузата.

- Ти знаеш, че за теб това е нищо работа!

На Леля ѝ се стори, че писъкът на Летиция отекна от планините. Купата изпадна от ръцете ѝ и се пръсна по стърнището.

След което замрялата картина размря. Две от посестримите ѝ вещици пристъпиха, хванаха Летиция за раменете и тя беше полекичка и без протести извлечена настрани...

Всички останали зачакаха какво ли ще стори Баба Вихронрав. Тя вдигна глава и рече:

- Дано г-жа Уховрътска се оправи. Че тя май май нещо малко ... се разстрои.

Последва тишина. Леля вдигна захвърлената купа и я почука с нокът.

- Хъм. - спомена тя. - Само посребрена, като гледам. Ако тя е платила за това десет долара, горкичката, значи това е било пладнешки обир. - тя я подхвърли към Стрина Бийвис, която с малко суетене я хвана във въздуха. - Що не вземеш да и я върнеш утре, Стринке?

Стрина кимна, мъчейки се да не среща погледа на Баба.

- И все пак не бива да оставяме това да ни развали празника. - продължи мило Баба - Що не завършим деня както си трябва, а? Традицьонно, така де. Печени картофи, лукчета и стари приказки край огъня. И прошка. Станалото - станало.

Леля усети как внезапното облекчение се разгъна като ветрило. Вещиците като че се съживиха, веднага щом бе премахната магията, каквато, собствено, изобщо никой не беше правил. Навсякъде се изправяха рамене и се надигаше суетнята на всеобщо тършуване из дисагите по метлите.

- Ей, ама г-н Хопскок на мен ми даде цял чувал компир,. - сети се весело Леля, когато всички останали се разприказваха. - Що не взема да я донеса тук, а? Можеш ли да запалиш огъня, а Есме?

Внезапна промяна във въздуха я накара да вдигне поглед. Очите на Баба горяха в здрача.

Научена от дългогодишен опит Леля моментално залегна. Ръката на Баба Вихронрав се изви във въздуха като комета и искрата излетя с фучене. Кладата избухна. Синьо-бял пламък проби през натрупаните съчки и затанцува из небето хвърляйки резки сенки из цялата гора. Изпоиздуха шапки от главите, изпообърна маси, извая образи на разни твари, замъци, сцени от прочути битки и на сплетени ръце и се завихри в кръг. Остави морави отпечатъци пред очите, които попарваха мозъка и...

И утихна и стана обикновен огън.

- Да съм казвала нещо за забравяне? - рече Баба.

Баба Вихронрав и Леля Ог се прибираха призори потънали до глезени в мъгла. Нощта, общо взето, беше излязла добра.

След някое време Леля се обади:

- Не беше хубаво това нещо, което направи.

- Нищо не съм направила.

- Ъхъ, ама... не беше хубаво това нещо, дето не го направи. Беше все едно да дръпнеш на някого стола точно когато се кани да сяда.

- Който не гледа къде сяда, по-добре да си стои права. - заяде се Баба.

Капки закратко затракаха по листака над тях, от онези капки, които не щат да се влачат с цялата тълпа на дъжда.

- Е, хубаво тогава. - склони Леля. - Но си беше малко жесточко.

- Така де. - каза баба.

- А някои може и да си помислят, че си беше и малко гадничко.

- Така де.

Леля потръпна. Мислите, които ѝ бяха минали през главата през онези няколко секунди, след като Пюзи изпищя...

- Да съм ви причинила нищо, не съм. - продлжи Баба. - Нищо не съм слагала в ничия глава, което да не си е било вече там.

- Прощавай, Есме.

- Така де.

- Обаче... Летиция не искаше да бъде жестока, Есме. Тоест, вярно че си пада по злоба, командорене и простотии, но...
- С теб се знаем от момичета, нали? - прекъсна я Баба. - Какво ли не сме преживяли заедно, добро и лошо, нали?
- Ами че разбира се, но...
- И ти никога не падна до там да кажеш „Казвам ти това като приятелка", нали?
Леля поклати глава. Виж, на това му се казваше довод. Никой дори що годе приятелски настроен нямаше да изръси подобно нещо.
- А пък и какви са тея *перспективи* на вещерството? - продължи Баба. - Ама че тъпа дума.
- Знам ли. - отговори Леля. - Аз се захванах с вещерството заради момчета, да си кажа правичката.
- Да не мислиш, че не знам това?
- А ти заради какво се зае, Есме?
Баба спря, вгледа се в мразовитото небе, после в земята.
- Де да знам. - призна си накрая тя. - За да наваксам, комай.
Е, това беше то, помисли си Леля.
Няколко елена побягнаха подплашено, когато те стигнаха къщурката на Баба.
До задната врата бяха спретнато наредени наръч дърва, а на прага имаше два чувала. В единия имаше голяма пита сирене.
- Като гледам май г-н Хопскок и г-н Пилещаров са минали от тук. - изкоментира Леля.
- Хммф. - Баба вдигна внимателно, но все пак неумело изписаното парче хартия забодено за другия чувал:
„Шкъпа Гошпожо Вихронрав, аз ще шъм ви много благударен, ако ми пожволите да нарека тожи нов Първоклашен шорт Ешме Вихронрав. Ваш, с надежда за добро здраве, Пърши Хопшкок"
- Ей, ей, ей. Чудя се, кой ли му е дал този акъл?
- Представа си нямам. - отговори Леля.
- Знаех си, че нямаш.
Баба подуши с подозрение, отвърза връвта на чувала и извади една Есме Вихронрав.
Беше кръгла, от едната страна заострена. Глава лук.
Леля преглътна:
- Ама аз не съм му казвала...
- Да?
- А... нищо...
Баба Вихронрав заобръща луковицата натам-насам, докато светът, представян от Леля Ог, очакваше съдбата си. Накрая тя като че ли достигна до решение, което и изнасяше:
- Много полезен зеленчук е това, лукът. Силен. Лют.
- И за организма добър. - поде Леля.
- Много издръжлив. Дава привкус.
- Остър и пикантен. - Леля във вихъра на облекчението поизгуби нишката на метафората. - А със сирене колко добре върви...
- Няма що да се увличаме чак толкова. - сряза я Баба, прибирайки го внимателно в чувала и звучейки почти дружески. - Ще влезеш ли за чаша чай, Гита?
- Ъ... Я аз по-добре да си вървя...
- Става.
Баба рече да затвори вратата след себе си, но изведнъж спря и пак я открехна. Едно синьо око изгледа Леля през процепа:
- Права бях все пак, нали. - каза Баба и това не беше въпрос.
Леля кимна.
- Ъхъ.
- Това вече беше мило.